

REDACTIUNEA.
 Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
 Scrierile nefrancate nu
 se primesc. Manuscrisurile
 nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în Brașov și a
 administrațiilor Birourile anunțuri:
 În Viena: M. Debes Nachf.
 Max. Augenthaler & Emmerich Leiser.
 Heinrich Schall. Rudolf Mosse.
 A. Oppelt Nachf. Anton Oppelt.
 În Budapesta: A. V. Goldber-
 ger, Ekstein Bernat. În Ham-
 burg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 ză garmond pe o coloană 6 or.
 și 30 or. timbru pentru o pu-
 blicare. — Publicări mai dese
 după tarifă și învoială.
 RECLAME pe pagina a 8.a o
 seziă 10 or. s'au 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L X I I I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 3 franci.
 Se prenumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectorilor.

Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare
 Târgul Inului Nr. 30, etajul
 I.: Pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
 v. a. s'au 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 121.

Brașov, Joi 1 (14) Iunie.

1900.

Dotățiunea preoției.

În totă Transilvania și Ungaria se observă o viuă mișcare pe tere-nul bisericesc, și acesta mai ales la romano-catolici și la protestanții un-guri. Tote confesiunile se străduesc a-și concentra forțele, fiind-că pre-ved, că vor avé să susțină încă lupte grele pentru interesele lor de viață în situațiunea incurcată și nesigură, ce le a creat'o politica liberalismului neconfesional.

Numai în sinul bisericii române unite domnesce éráși de lung timp o tăcere, care este cu atât mai nees-plicabilă, cu cât tocmai acesta bi-serică e ađi mai mult amenințată în drepturile și existența ei, decât or'i și care alta.

Sunt tuturor bine cunoscute uneltirile, ce au de scop a distruge organismul și caracterul național al provinciei metropolitane de Alba-Iu-lia. Pericolul, ce o amenință, vine dela două cestiuni la ordinea ăilei, aceea a autonomiei și a „congruei“, adecă a regulării dotațiunei preoției.

Încă înainte cu opt ani s'a de-cis de cătră ierarhia bisericii ro-mano-catolice, ca cestiunea „autono-miei catolice“, care privește numai acesta biserică, să fiă rezolvată de-odată cu cestiunea dotațiunei preo-ției.

Opozițiunea energică, ce au fă-cu't'o Românii uniți la prima încercare de a-i înjgheba în organismul autonom al bisericii catolice un-guresci au îndemnat pe adversarii in-dependeței lor bisericesci de a-se folosi de acest espedient. Punând de odată la ordinea ăilei și cestiunea dotațiunei preoției, ei au avut în vedere de a-și înlesni planul ascuns, căci regularea dotațiunei avea să fiă rima spre a prinde mai ușor în un-diță clerul român unit.

Paralel cu acțiunea congresului pentru autonomia romano-catolică merge și acțiunea regulării congruei,

și este semnificativ pentru acesta din urmă acțiune, că cestiunea do-tațiunei preoției ochesce mai vir-tos pe greco-uniți și numai în mică măsură pe romano-catolici, a căror preoție este în general materialice-sce mult mai bine situată.

De aici urmăză, că și lucrarea așa numitei comisiuni centrale pen-tru congruă, care este împărțită în câte-va subcomisiuni, se estinde de fapt mai mult asupra dieceselor greco-unite din Transilvania și Un-garia.

Numai alaltăeri s'a ținut o se-dință a amintitei comisiuni centrale, în care s'a raportat despre rezultatul subcomisiunilor ei, începând dela 17 Maiu 1899 până la finea lui Maiu 1900. Subcomisiunile au examinat în intervalul acesta cu totul 5297 fasiuni, între cari cam la 1500 sunt fasiuni de a-le parochiilor din die-cesele române unite, cari la oaltă reclamă o întregire de venit de peste 800,000 fl. anual. Deóre-ce însă întréga dotațiune pentru preoții ambelor confesiuni s'a calculat cu 1.355,883 fl. urmăză, că cea mai mare parte a dotațiunei ar reclama-o preoțiunea română unită.

Grava întrebare actuală este, că decă se va ajunge cumva la o rezolvare a acestei cestiuni a dota-țiunei, cum se va concorda ea, în ce privește pe clerul român unit, cu cestiunea „autonomiei catolice“ a căreia rezolvare Românii uniți nu o vor primi nici-odată așa cum vré să li-o impună congresul romano-ca-tolic? Cu alte cuvinte, ce înțeles au tóte acele fasiuni ale preoției gre-co-unite, pe câtă vreme regularea congruei, așa cum a fost pusă la cale, presupune contopirea bisericii române unite în biserică catolică un-gurésă?

Vedem, că Metropolitul presi-déză una din subcomisiunile pentru congruă; vedem, că s'au dat de pre-tutindenți fasiunile din diecesele ro-

mâne, dér nu scim cum stă metro-polia de Alba-Iulia în fața cestiunei acesteia, care este strîns legată de cestiunea autonomiei catolice.

În Austria, după închiderea sesi-unei „Reichsrath“-ului, nimeni nu-și mai póte face o ideeă aproximativ clară despre cele ce vor mai urma în proximal viitor. Părerea generală a tuturor cercurilor poli-tice este, că parlamentul nu va mai fi con-vocat, decât póte la tómnă. Se afirmă în același timp, că guvernul Koerber a aban-donat planul de a mai convoca conferența de înțelegere ceho-germană. De altă parte însă va octroa în Boemia și Moravia legea de limbă cu ajutorul §-lui 14. — Un cola-borator al lui „Neue freie Presse“ a avut o convorbire cu unul din membrii guvernul-ui, care a declarat între altele: „Reichs-rath“-ul nu va mai fi convocat, decât în cazul, când mai întâiu se vor fi împăcat Cehii și Germanii. Conferența de împăcare însă nu va puté fi convocată de-ocamdată. Va urma un lung period de timp, în care se va guverna fără parlament.

După tóte semnele așadér în Austria va urma o eră de guvernare neconstituțio-nală, mai mult séu mai puțin absolutistă.

Rușii în Peking.

Rusia și-a ajuns scopul în China. De mult s'a pregătit, de mult și-a adunat ar-mată în Port-Arthur, și acum, când réscóla Boxerilor a pus în flacări imperiul chin-es, nici una din puterile europene n'a fost în stare să dea piept cu primejdia; tóte și-au simțit slăbiciunea, afară de imperiul mos-covit. În conșiența preponderanței sale, Rusia a și făcut tot posibilul, ca ei să i-se încredințeze rolul principal în restabilirea ordinei — ceea-ce i-a și succes.

Sciri sosite din isvor autorizat afirmă, că Rusia a primit mandatul să ocupe capitala chinésă cu trupe de ale ei. Atât din Peters-burg, cât și din Bruzella se confirmă aceste sciri. O telegramă, ce o primesce din Pe-tersburg agenția „Reuter“ din Londra, ăice, că puterile europene au cădu't la învoială

cu Rusia, ca ea să ocupe Peking-ul și în urma acesta s'a trimis ordin la Port-Ar-thur, ca garnisonă rusésă de 6000 să fiă ținută gata de plecare în tot momentul.

— O altă telegramă trimisă din Pe-king la Bruzella spune și mai mult. Spune, că 6000 de soldați ruși cu 10 tunuri au plecat spre Peking în urma învoelii representați-lor tuturor puterilor. — Sciri din Londra se telegraféză, că după érir sosite acolo din Tiencin, împărătesa véduvă s'ar fi refu-giat la cosulatul rusesc din Peking. Cu alte cuvinte, partida curții chinése ar avé de gând să se pună sub scutul și ocrotirea Rusiei.

Faptul acesta a produs în Anglia o agitațiă și o nervosităte mare, și lumea se întrebă cu drept cuvânt, cum se vor des-volta acum lucrurile, în ce direcțiune vor merge pe viitor tratările între puteri? Cea mai mare și mai gravă întrebare este, uu cumva puterile se vor certa și se vor ri-dica una contra alteia în China?

Intr'aceea se răspândesc cu profu-siune scirile despre crescerea tot mai ame-nințătoare a réscólei Boxerilor. Résculații au rupt firul telegrafic între Peking și Tiencin. Străinii din Peking au format trupe pentru apărarea cartierului european, în care se află și consulatele. Pe stradele orașului mișună mii de Chinesii amenințând cu nimioire pe străini. Agentul italian din Peking telegraféză la Roma, că la ordinul lui, tóte femeile europene, cari se aflau la cosulatul, s'au refugiat pe corăbii. Astfel de ordine au dat și ceilalți agenți europeni. — Din Tiencin se anunță, că vice-regele n'a voit să dea concesiune, ca un al treilea tien să transporte europeni la Peking. Sol-dații au ocupat vagonéle, dér mașinistul a fugit cu locomotiva, ér Chinesii au început să desfacă șinele. Soldații (europeni) au alungat cu baioneta pe atentatori, au prins locomotiva și în fine vice-regele a fost silit să dea concesiune pentru a pleca trenul.

Acestea sunt scirile despre cele mai noué evenimente. Englesii privesc uu du-rere și réutate, cum Rusia pune mâna pe

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Din Memoriile Regelui Carol.

— Urmare. —

Prințul Carol și armata sa fac o în-trare triumfală în Bucuresol. Ii sosesc felicitări și din străinătate și printre acestea găsim o scrisóre familiară cordială a Prin-cipelui de corónă Frederic Wilhelm, care conducea atunci afacerile publice în locul împăratului Wilhelm, rănit prin atentat, dér, care părea restabilit la Kassel și Ba-den: „Eram de mai înainte convins, că vei privi liniștit evenimentele. Construcți-unile tale de poderi, canaui și porturi vor însemna o eră nouă“. Pretutindenți se creéză legațiunii românesci, România se introduce cu demnitate în familia Statelor. Comisari români fac parte din comisia europeană de delimitare, apoi se organiză cu îngrijire aparatul administrativ din Dobrogea. De repetite-ori împăratul Francisc-Iosif dá prin-cipeiui doveđi oficiale despre amicitia sa; după propunerea lui Anirassy Prințul pri-mesca titlul de Alteță Regală și cabinetele

se grăbesc să adopte pilda Austriei. Bălă-ceanu a predat la Budapesta împăratului „Steaua României“; împăratul l'a primit fórté bine și i-a exprimat speranța, că Ro-mânia nu va întâmpina în Dobrogea ace-leași greutăți, ca trupele sale în Bosnia și Hertegovina.

Apare o dificultate nouă: România ocupase linia de frontieră fixată de Eu-ropa, Rusia cerú însă, ca sé o părăsésă, mai ales la punctul de plecare Arab-Tabia de lângă Silistria, sub cuvântul, că Arab-Tabia ar fi o parte a fortăreței Silistria. România obiectă însă, că după tratatul din Berlin nu există nici o fortăreță la Dună-rea-de-jos; Europa a cerut României să ocupe Dobrogea și de aceea nu mai trebuie să existe nici o fortăreță la punctul unde granița ei se unesce cu granița de mai in-ainte a României.

Puterile cele mari fac presiune asu-pra României, ca să-și retragă trupele dela Arab-Tabia și ea consimte pentru a nu prejudeca rezolvarea cestiunei. Gorciacow ține un limbajiu fórté jigbitor: că Româ-nia nu datoresce decât Franței și Italiei mărirea teritoriului ei; Prințul nu e sur-

prins de acesta; dér îl măhnesce adenc, că și Germania are o atitudine atât de inami-cală. Germania, patria sa, la care ține încă cu tóta inima, încătrău — și mai ales spre casa părintésă, Sigmaringen séu castelul Kracuhenwies — se îndreptéză gândurile sale! Iși reamintesce de toți camaradii de regiment, de serile petrecute la Roon, în a cărui casă a fost de atâtea-ori, cu a cărui fiu a luat parte la compania din Holstein, a cărui mórte a deplâns'o atât de sincer! Dér relațiunile cu Germania rămân turbu-rate, la Bucuresol nu se află încă nici un ministru plenipotențiar german, réscumpă-rarea căilor ferate produce dificultăți, ban-cherii din Berlin pun condiții grele și în sfârșit Bismarck reclamă rezolvarea cesti-unei ovreescei, căci Congresul din Berlin ho-tărise încetățenirea Ovreurilor. Acestă ces-tiunea ovreescă a devenit „o luptă gigan-tică“, scrie Prințul tatălui séu, „care tre-bue susținută în țéră și în străinătate“. Camera și Senatul se opun la naturalizarea Ovreurilor imigrați; străinătatea, tóte puterile cele mari o reclamă categoric. „Pe când țéra mă presintă, ca pe un apărător al drepturilor Ovreurilor, străinătatea se plânge,

că nu le susțiu destul de tare și că nu arăt o voință firmă“. Prințul vrea să mijlo-césă, să nu renege umanitatea, să respec-teze voința Europei, dér să nu părăsésă nici un moment calea constituțională. Ca tot-déuna în asemenea situațiuni grele, sosi o scrisóre de încurajare dela Principele moștenitor al imperiului german, cu dorința, ca și acestă stâncă să fiă ocólită cu suc-ces, ca celelalte, și cu mulțumiri călduróse pentru poeziile prințesei, care a exprimat în frumoasă formă poetică, după mórtea prințului Waldemar, durerea de mamă.

În timpul acesta d-l Dimitrie Sturdza se afla la Berlin și nu găsi la Bismarck decât vechiul caeterum censeo: recunóscearea principiului admis de Congresul din Berlin în urma propunerii Franței și Italiei. Tre-buia să se ature absolut tóte drepturile cetățenesci tuturor Ovreurilor, cari serviră în armată, cari absolviseră gimnasiul séu o școlă reală, cari obținuseră titluri acade-mice, cari depuseseră esamenul de baca-laureat, cari făcaseră Statului donațiuni, cari publicaseră opere séu fundaseră un mai mare stabiliment comercial séu indus-trial. Bismarck considera acesta ca politica

situațiune, d'ér n'au încotrâu. Mânile Angliei, ori cât ar nega ea, sunt legate în Africa de miadă-și și bine țiece fôia englesă „Daily Telegraph“: „N'ar fi lucru înțelept, decât dela guvernul britanic s'ar cere acum o pășire energică, căci în Africa sudică greutățile nu sunt încă învinsă. Flota noastră din Asia orientală nu pôte sta față nioi cu Rusia, nioi cu Japonia“...

Reorganizarea despărțământului Treiscaune-Ciuc.

— 13 Iunie n. 1900.

Adunarea de reorganizațiune a desp. Treiscaune-Ciuc, ținută erî în biserica rom. gr. or. din Covasna, a succés atât din punct de vedere material, ca și moral, cât se pôte de îmbucurător. Itî era mai mare dragul, când vedeai pe Românașii noștri din tôte unghiurile Treiscaunelor; acei Români harnioi, cari cu ocaziunea acésta au dat o dovadă atât de frumoasă, că ei nu numai există, d'ér există ca Români adevărați și plini de viață; itî era mai mare dragul și-itî creștea inima, vădendu-i cum veniau, cari cu trăsurile, cari cu căruțele s'eu chiar și pe jos, obosiți și plini de praf, ca să ia parte la adunarea românească menită pentru luminarea și fericirea lor, dând dovadă fraților lor din tôte părțile, oă este nemotivată temerea celor ce esclamă: „Treiscaunele sunt pierdute pentru noi!“

La 11 sună clopotul bisericii române, dând de veste atât Românilor covasneni cât și celor veniți din împrejurime, că adunarea se începe. Publicul se apropia în cete și îndată se umplu biserica, care deveni prea strîmtă, ca să cuprindă pe toți doritorii de-a lua parte la adunare, așa încât mulți fură siliți să rămână în curtea bisericii. Erau bătrâni, tineri, femei, copii copile.

La ôra 11 $\frac{1}{2}$ trimisul on. com. central, d-l N. Bogdan profesor, însoțit de on. d-n protopop Coltofeanu și de un număr însemnat de preoți din tract, au intrat în biserică. Se încep adunarea prin cuvântul de deschidere. E notoric interesul, ce se vedea din fața fiă-căruia față de acest discurs. O liniște și o tăcere deosebită, fie-care stetea s'e-i sôrbă vorba din gură atât erau de instructive, atât erau de dulci vorbele și atât de mult plăceau poporului: „E țelinos pământul, în care avem să tragem așî brazdă cu plugul, e fôrte țelinos“, țiecea trimisul comitetului, d'ér „are ceva fôrte bun, nu e petros, și fiă-care dintre noi o soie, că pământul chiar de e țelinos, decât e bine lucrat și sêmênța, ce se aruncă în el, e bună, atunci aduce ródă însutită și înmiită, mai bună chiar decât cel folosit. Lucrat trebuie decî acest ogor al nostru, căci atunci, decât va și fi icî coala câte un mărâcine, pe acela îl va tăia fierul plugului

și va fi viermilor mâncare, s'eu pământului îngrășare“.

După acésta se întôrce la preoțiimea și învățătôrimea noastră, dascălii poporului, și constată, că precum școlarul este o oglindă fidelă a învățătôrului s'eu, întocmai astfel oglindă fidelă e poporul preotului s'eu. Și se și-o însemne acésta bine preoțiimea noastră. Decă cumva din nepricepere s'eu din alte preocupățiuni a neglijat vr'odată cât de puțin din sfânta lor datorință față de popor, se se grăbescă și se se întôrcea, ca nu mai târziu se ne ajungă blăstămii filor și al nepoților noștri.

Și pentru-ca să avem garanță în activitatea noastră, ne este buu privilegiu Asociațiunea, la sîmul căreia se pot adăposti toți aceia, cari doresc și voesc să lucre întru binele și înaintarea poporului. V'e învit decî să ne alăturăm și noi, cei din Treiscaune și Ciuc, la acésta instituțiã binefăcătôră, căci ea și pentru noi e aceeași dulce mamă, ca și pentru ceilalți Români de prin alte părți.

La acésta on. protopop D. Coltofean, ca interpret al poporului adunat, relevăză momentele marcante din viața noastră ca un ecou la cele spuse de d-l antevorbitor, îi mulțămesc pentru zelul, ce-l arată față de Români din Treiscaune și invită pe popor să sprijinescă Asociațiunea. Vorbele On. D.-Sale n'au rêmăs fără efect, căci entuziasmul și însuflețirea, care creștea cu fiă-care moment, s'a și intrupat în faptul, că s'au înscris și au solvit taxa de membri 11 ordinarî și 52 ajutătôrî, cu totul s'au încassat 207 corône. Cu bucuriã trebuie să remarc, că au fost ôșpeți, cari au trebuit să călătorescă timp de 5—6 și 9 ôre pentru-ca să sosescă la timp. Bravii Români din Arpătac au plecat nôptea la 2 ôre și abia au sosit la 10 $\frac{1}{2}$.

Amănunte dela acésta interesantă adunare urmëză.

Congrua.

Comisiunea centrală pentru congrua catolică s'a întrunit alaltăeri în Budapesta, presidată de arhiepiscopul Iosif Samassa din Agria. S'a ales cu prilejul acesta o subcomisiune de 15, cu misiunea de a controla fasiunile privitôre la bunurile bisericesci mai mari. În comisiunea acésta face parte și canonicul Dr. Lauran dela Oradea-mare.

După acésta raportorul Timon A. a cetit raportul amănunțit despre rezultatul clasificării congruii parochilor și cooperatôrilor, pe basa fasiunilor intrate. Sunt 5297 parochii romano-catolice și greco-unite, dintre cari 3096 parochii cu venit anual mai puțin de 800 fl. Pentru întregirea venitului acestor parochii sunt de lipsă 1.253.330 fl.

În cât privește provincia metropolitană

unită de Alba-Iulia și Făgăraș, raportul prezentă următorul tablou:

1. *Archidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș*: are 707 parochii, ale căror venituri ar trebui să se întregescă. Suma de lipsă face 429,236 fl. 31 cr.

2. *Dieceza de Lugoj*: are 161 parochii dintre cari 156 sunt avizate la întregirea venitelor cu suma de 87,416 fl. 74 cr.

3. *Dieceza de Oradea-mare*: din 168 parochii 153 sunt, cari au lipsă de întregirea venitului cu suma de 50,458 fl. 79 crucerî.

4. *Dieceza de Gherla*: are 489 parochii, din cari 477 reclamă întregirea venitului.

Suma totală de întregire pentru provincia metropolitană română unită face 807,126 fl.

Raportorul propune: a) Comisiunea centrală primesce de ale sale hotărîrile aduse cu privire la conscrieri; b) în sensul ordinațiunii ministeriale din 1896 să dispună ca despre rezolvarea apelațiunilor să fiă incunoscințat preoții respectivi; c) ministrul de culte și instrucțiune publică să fiă rugat a dispune organe în număr suficient pentru transcrierea corecțiunilor în ololele de conscriere.

Congresul Ligei culturale.

Duminecă în ziua întâi de Rosalii s'a deschis la Ateneu al 8-lea congres anual al Ligei culturale sub presidul d-lui M. Vlădescu, președintele comitetului central executiv, asistat de președiții de secțiã Periețanu-Buzău (Bucuresci), N. Culișanu (Iasi), P. Chișu (Craiova). Au fost de față aproape 50 delegați.

Președintele M. Vlădescu salută pe congresiști, arătând greutățile, prin care a trecut Liga. Comitetul a fost împedecat să lucreze cum a dorit. Chemarea congresului este să dea Ligei un nou avânt, sprijinindu-o, ca să pôtă prospera.

Urmëză apoi cetirea raportului anual al Ligei, căruia îi dă cetire secretarul, d-l Septimiu Mureșeanu, pe care l'a introdus printr'o espunere a situației în cestiunea națională.

Mai departe se dă cetire censorilor despre situația financiară a Ligei, după care în anul trecut s'a încassat cam 20.000 lei, și cam toți atâta s'a și cheltuit.

Asupra raportului se nasce o discuțiune în urma observărilor critice a d-lor Barcan și Brânzeu.

Respondend președintele a declarat între altele, că pentru recunoscerea Ligei ca persoană morală n'a putut face, decât nu pas, de-orece s'a convins, că demersurile n'ar fi avut nici un succés. Er în ce priveșce centenarul, de când Mihai Vitezul a fost la culmea puterii sale, nu s'a putut îndeplini, căci nu erau bani pentru s'erbări.

S'au mai făcut observări, de ce Liga nu face propagandă la sate. D-l Vlădescu a răspuns, în privința propagandei, că comitetul nu le pôte face tôte.

În fine președintele declară, că decă congresul n'ar fi mulțumit cu d sa, e gata

să lase locul de onôre, pe care îl ocupă, altora.

În ședința de după amiazi congresul decide cu unanimitate a adresa M. S. Regelui o telegramă omagială.

După acésta se procede la alegerea comitetului. Votanți 42. Se aleg în comitet domni: Valerian Urseanu cu 42 voturi, Periețanu-Buzău 37; V. A. Urechia 36; P. Cantili 32; M. Vlădescu 30 și Aurel Popovici 23. Aceștia se proclamă aleși ca membrii, er censor e ales Anton Vanicu cu 26 voturi.

Se mai aleg în urmă pentru completarea comitetului, membrii d-ni: Z. Cotescu cu 26 voturi, Grigorie E. R. Ștefănescu și A. Florescu cu câte 13 voturi; er censori G. Adamescu cu 21 voturi și C. Rădulescu-Motru cu 17 voturi.

În decursul ședinței se cetesce o telegramă a d-lui V. A. Urechia, în care arată, că e bolnav, urëzã Ligei un comitet activ, devotat cauzei și neîndușinat de luptele de partide; rógă să nu fiă reales în comitet.

D-l V. Urseanu propune să fiă invitat Urechia, ca să vie să lucreze alături cu comitetul la progresul Ligei.

În fine președintele, d-l Vlădescu, închide congresul printr'o vorbire, în care accentuează necesitatea viinei activități a membrilor Ligei, care să ușureze sarcina conducătorilor acesteia și mulțămesc congresiștilor pentru devotamentul arătat.

Szell și „Valahii“. N'ar fi de diochi „Magyar Szó“, canalul de scurgere al tuturor insanităților marelui fost pașă Banffy. Scie să le potriveșcă așa de bine, încât itî pare, că auți grăind pe Beciche-rec Iștoc din „Tigienada“ lui Budai Deleanu. Multe de tôte îndrugă s'firlëzã lui Banffy în numărul s'eu dela 12 Iunie despre Szell și „Valahii“, d'ér par' că nici una nu-i așa cu corne, ca povestea despre „pactul“, ce l'ar fi încheiat ministrul-președinte unguresc cu obijduții Români. Drept „preț“ al „pactului“ țiece, că d-l Szell „a promis să înființeze 4 gimnasilor pentru Valahii“ și anume: în Brad, Lugoj, Arad și Oradea-mare. S'a mai „obligat“ apoi „să dea 12 stipendii la 12 tineri universitari români pentru a merge în străinătate să se califice“, er pentru-ca să facă și puțin „umor“ spune, că „după tôte acestea nu este imposibil, ca Coloman Szell să numescă pe marele erou valah Axentie Severu ministru de interne și meritele lui Avram Iancu să le înscrie în lege“.

Nu pentru-ca să aprețiam aceste insanități am luat notă despre ele, ci mai virtuos pentru-ca să se vadă cu ce arme luptă zurbagii dela „Magyar Szó“ în frunte cu dascălul și protectorul lor de tristă amintire. Szell a dat deja față de Români destule dovești de netoleranță șovinistă, ca nimeni să nu mai credă în legenda lui Banffy despre „înduloirea“ Românilor prin „pacturi“ și „favoruri“.

SCRIRILE DILEI

— 31 Maiu v.

Adunarea generală a desp. 1. Atragem din nou atențiunea publicului nostru din Brașov și împrejurime asupra adunării generale a desp. I al „Asociațiunii“, ce se va ține Dumineca viitôre la 11 ôre (nu la 12 după cum s'a anunțat din greșală în numărul nostru din Dumineca trecută) în comuna Herman și care promite a fi una din cele mai frumoșe adunări ale desp. Brașov. Plecarea din Brașov se pôte face cu trenul dela ôrele 8 50 m. a. m. (prețul: 15 cr. de persoană, p. cl. II.) Adunarea va fi precesă de serviciu divin, împreunat cu parastas pentru membrii reșoși ai Asociațiunii. Pentru prânzul comun, ce se va aranja în hotelul cel mare, cu prețul de 60 cr. de persoană, se pot face însinuări la d-l Corn. Aisér, cassierul desp. S'era la 7 $\frac{1}{2}$ se va da din partea Românilor din Herman o producțiune declamatarică-musicală, cu un program bine ales și variat, după care va urma dans.

Ce-i adevărat? Fôia lui Banffy, care de altminterea e meșt-er în scornituri, spune în numărul dela 12 Iunie următôrile: Deputatul și abatele I. Molnar, unul din conducătorii partidei populare catolice, a fost

de etape față de imigrațiunea în masă a Ovreilor străini; Români să se dedice și ei muncii economice, să lucreze, să facă economii, să fondeze bănci funciare.

D'ér în cestiunea evrească Bismarck se considera numai ca mandatar al Congresului, pe când cestiunea căilor ferate îl atingea mai de-aprôpe. Acésta din urmă era o sursă constantă de neînțelegeri, cari începură cu D-rul Strussberg, care băgase în afacere pe cei mai mari magnați ai Silesiei; aceștia au tras pe cunoșcūții și inferiorii lor, și Bismarck se plângea.

— „Printre acțiunarii societății de căi ferate române se află personagii mari, și dame de Curte, și lacheii acestor case mari, și chiar birjarii, cu un cuvânt: aprôpe întreg Berlinul! Sunt multe interese în joc. Și chiar Regele a trabuit să intervie spre a scăpa pe câți-va magnați din Silesia, când nu mai mergea cu Strussberg. Atunci s'a adresat lui Bleichrôder. Acesta era deja destul de bogat spre a nu avé nevoie să se înouree, d'ér tot a făcut'o din cauză, că a fost rugat și pentru onorurile ce i-a adus. Bleichrôder a luat decî afacerea în mâinile sale și noi suntem obligați să-i dăm ajutor. Regele a făcut însă și mai

mult; a venit în ajutorul boerilor din Silesia cu proprii s'ei bani. Trebuie să eșim decî din acésta situațiune penibilă; sunt angajate 100 milioane de mărți și România are și ea interes să fiă ea singură stăpână pe căile ei ferate. Resolvați decî cât mai repede aceste două cestiuni, ca să faceți parte dintre Statele independente; România are 2500 mile pătrate germane și cincî milioane de locuitori; ar puté să aibă de ce milioane și ce putere ar fi atunci! O Româniã independentă cade mult în cumpănă în cestiunile orientale. Legătura cea mai puternică e Prințul, care a fost de-ai noștri înainte de-a deveni Român“.

Așa a vorbit Bismarck.

Împăratul Wilhelm stîma și el mult pe Principele Carol și nu voia să subordoneze recunoscerea României rezolvirii cestiunii ovreesce. El scrie fôrte semnificativ din Gastein:

„Cât priveșce România, scii bine (scri-sôrea era adresată împăratesei Augusta, care a trimis o copiã Principelui de Hohenzollern), că din capul locului am des-„aprobat energie hotărîrea Congresului în cestiunea evrească. D'ér numai aprês coup, de-ore-ce-nu conduceam eu afacerile, ci

„Prințul moștenitor. De atunci am fost silit să mă pronunț numai pentru îndeplinirea hotărîrilor Congresului, d'ér am cerut me-reu să nu se grăbescă rezolvirea cestiunii evree, căci sciu din experiență, ce sunt „Ovreeii în acele regiuni — începund cu „Posmania, Polonia, Lithvania și Volhynia, și se țiece, că Evreeii din România sunt și „mai rei! D'era cerut'o Anglia. Itî vei aduce „aminte, că în trecut, când se comiteau „excese între creștini și Ovreei, am ținut „tot-d'una partea guvernului român, pe cât „timp Anglia ținea tot-d'una partea cealaltă, din cauză, că vede în fiă-care Ovreei un Rothschild cult“.

Cât de caracteristică e opinia acésta a bătrânului Împărat, față de nota amenințătôră a lui Bismarck, care era mai presus de ori-ce bănuială de filosemitism. „Nota în cestiune cu asprimea ei esagerată nu o cunosc, — mărturiseșce bătrânul Împărat. Camerile din Bucuresci nu puteau încerca nioi o rezistență serioasă în ambele cestiuni, și guvernul și representațiunea națională înlăturată printr'un compromis cestiunile și nemulțumirea marilor puteri.

(Va urma.)

șilele aceste la *Bicsad* și a convocat la o conferință pe toți *preoții români* din cercul electoral Aranyos-Medgyes. S'au și prezentat 8 din ei, între cari fratele lui Dr. Lucaci, preotul Constantin *Lucaci* din „Jozsefhaza”. Conferința a avut drept rezultat, că Constantin Lucaci a primit să pășească ca *candidat de deputat* cu „program naționalist”, însă „cu colorit de membru al partidei populare”, în urma căreia Molnar i-a promis tot sprijinul. „*Magyar Szó*” năvălește strașnic în contra lui Molnar acuzându-l, că pactează cu „*Valahii*” contra partidei guvernului. — Nu putem soi, ce este adevărat din toate acestea. Preoții români din amintitul cerc sunt datorii reputațiunii lor și publicului român a lămuri afacerea și a spune ori de fâia lui Banffy grăesce adevăr, sau minciună?

Pentru biografia poetului Andrei Mureșianu, publicată împreună cu portretul în „*Revista Ilustrată*” din Bistrița, scim, că se pornise cercetare contra d-lui I. Pop-Reteganul pe atunci redactor resp. al anumitei reviste, I. Baci ca editor, C. Csallner ca tipograf și Al. Roșu ca fotograf. Cercetările însă, precum și procesul ce era să se intenteze, s'au sistat, dice numita revistă, declarându-se acușării ca nevinovați prin sentința judeului instructor din Clușiu dela 28 Maiu 1900. Ar fi fost, în adevăr, o neghiobiă din cele mai mari, decât și pentru publicarea unei biografii nevinovate s'ar fi intentat proces.

Cunună. Dumineca viitoare, în 4 (17) Iunie, se va săvârși cununia d-lui *Pavel Percea*, profesor la școlile române din loc, cu d-ra *Hortensia Popescu*, fiica d-lui avocat din loc *Victor Popescu*. Sincerile noastre felicitări tinerei părechii și familiilor!

Esamenul de maturitate la gimnaziul rom. cat. din loc s'a făcut alaltăeri sub presiuni directorului suprem *Elischer*. S'au supus la esamen 7 studenți, dintre aceștia unul a eșit cu „*forțe bine*”, trei maturi, ér trei au fost avisați la repetiția esamenului în Septembrie.

Duel sub pază polițienescă. Din Chichinda-mare se serie următoarele: Sâmbăta trecută la 7 ore dimineața, în sala mare a hotelului „*Bohn*” de-acolo, s'a întâmplat un duel cu sabia, c'un sfârșit sângeros între procurorul Dr. *Anton Stocker* și profesorul *Ioan Albert*. Ca secundanți între alții au fost și căpitanul orașenesc *Leo Wachtel*, care atât a fost de „*conștient*” în rolul său, încât duelul s'a ținut sub paza poliției. Toți oșpeții au fost provocați de poliști să părăsescă cafeneaua din hotelul „*Bohn*”. Procurorul a fost greu rănit la braț, tăindu-i artera principală și tăindu-l și la gât. Profesorul a fost rănit la urechi și în față. Causa duelului a fost o polemică diaristică. Publicul este foarte curios să vadă, cum se judecă în țera acesta a „*civilizațiunii*” ungurești un duel săvârșit sub paza poliției.

Turburări antisemite. Duminecă după amiazi au fost mari turburări antisemite în *Konitz* (Germania). Poliția și gendarmeria n'au fost în stare să facă ordine. Turburătorii au ruinat sinagoga iudovăscă, pe comisarul de poliție *Wehn* l'au atacat și numai cu fuga a putut scăpa. S'era a sosit o companie de soldați, care a împraștiat pe demonstranți. Autoritățile au proclamat *staturul*. Causa turburărilor se dice a fi faptul, că lunile trecute a dispărut fără veste un tânăr gimnast creștin, al cărui cadavru a fost găsit mai în urmă în nisca împrejurări misterioase. Poporațiunea crede, că are de a face c'un *omor ritual* și de de aceea s'a resculat contra jidanilor.

13 copii loviți de fulger. Diarsle berlinese scriu despre o *neurocire*, până acum ne mai pomenită, ce s'a întâmplat pe câmpurile *Schweidenitz* în Silesia. Mai mulți copii sub îngrijirea unui educator lucrau acolo aproape de gară. Timpul era noros, dér nu era tână de furtună. De-odată un fulger lovesce într'un copil de 11 ani cu numele *Augustin Franze*, care numai decât a și fost omorât. Tot atunci fulgerul a atins și pe ceilalți 12 copii, cari lucrau apró-

pe de Franze și au fost trântiți la pământ, amețiți. Îngrijitorul lor încă a cădut la pământ. Când acesta și-a venit în fire, pe copiii, cari încă toți zăceau la pământ fără simțiri, i-au frecat și ast-fel i-a succos a-i aduce éráși la viață, dér micul Franze, a cărui față și păr au fost párlite, fú omorât de fulger.

La „*Pomul verde*”, va cânta mâne séră (Joi) muzica lui *G. Lantós*. Concertul va fi în grădină, eventual în pavilion.

Introducerea lui Mangra.

Oradea-mare, 10 Iunie n.

Éri (9 Iunie) după amiazi a sosit aici noul vicar al Oradei, *V. Mangra*, însoțit de episcopul *Goldiș*, care a venit spre a-l introduce în noul post. Au mai venit în societatea lor protosinelul *Ioan Pap*, secretarul episcopesc *Dr. Suci*, corul teologilor din Arad în frunte cu d-nul *Trifon Lugojan*, *schreibmoritzul Vas Ede*, red. la „*Nagyvárad*” și *Ioan Russu Șirianu*.

La gară au eșit spre întâmpinare câțiva arădani și puțin din provincia. Primul discurs de bineventare l'a rostit d-nul *Ioan Groza*, protopop și referent consistorial, la adresa episcopului, salutându-l pe acesta în numele consistorului din Oradea. După aceea a vorbit d-l *Toma Păcala*, protopop, așiderea salutând pe episcop în numele districtului protopopesc arădan.

Pe urmă d-l *Nicolae Diamandi* a ținut o vorbire la adresa lui *Mangra*, esprimându-și nemărginita bucurie (!) din motivul, că bunul *Dumneșeu* s'a îndurat a lumina sinodul eparhial (!), ca acesta să alegă de vicar pe un bărbat cu un trecut și un prezent atât de valoros (!!!)

După răspunsul neesențial al episcopului *Goldiș*, vicarul *Mangra* s'a adresat către d-nul *Diamandi* c'un răspuns de rostul următor: Densul (*Mangra*) a venit să îndeplinească o pponderosă misiune în Bihor în ce privește promovarea, respective validarea principiilor *patriotice-bisericesci*. Și pentru-că au putut ocupa un post atât de însemnat meritul în prima linie îl are episcopul (înlocuitorul cum este al său „*meritul*”, că *Goldiș* a devenit episcop. (Coreps.), deorece e drept, că prin votul sinodului a fost ales, dér în lipsa confirmării episcopesci votul sinodului n'ar avé valóre. După accentuarea acestui fapt, de nou promite solemnul, că îi vor zăcea la inimă, în continuu și exclusiv, *interesele patriei și ale bisericiei*.

Fie-mi permis a mă opri aci nițel. D-l *Mangra*, după cum afirmă, e de convingerea, că votul sinodului, respective episcopul l'a făcut pe d-sa vicar. Are dreptate. Dér ore grandiosul naționalist de tristă memorie și-a dat semn de fapt, că dintre membrii sinodului i-au esprimat totala lipsă de încredere, nevoțând pentru densul, chiar reprezentanții acelora, în jurul cărora are de scop a-și împlini marea „*misiune patriotică*”? Si are d-l *Mangra* cunoștință despre aceea, că *Bihoreni* în genere, cu excepțiunea câtorva, păstrează față cu d-sa neschimbată sentința de mai înainte, după care vicarul *Mangra* nu mai pôte fi luat în serios? Nu voesce a soi d-sa, nici atâta, că fără încrederea acelora, între cari are de a petrece, nici votul sinodului nici confirmarea din partea episcopului nu-i ajută nimic?

Noul vicar arădan a anunțat un program de *activitate patriotică-bisericescă*. Dér binevoiască a ne spune unde a lăsat cauza națională? Precum se vede ignorarea resp. părăsirea acesteia e prețul vicariatului. Și totuși mai vértos unui vicar din Oradea ar trebui să-i zăcă la inimă prosperarea și validarea intereselor naționale, cari în Bihor au să dea pept cu șovinismul „*patrioților*” ca să mântue poporul de perirea națională.

După primire, episcopul *Goldiș* cu conștii săi a călătorit numai decât la *Ronțau*, de unde în ziua următoare de *Rosalii* s'a reintors spre a pontifica la serviciul divin în biserică din Oradea. S'a adresat

cătră puținii credincioși, cari erau în biserică cu o predică, în care prima-ora dá laudă lui *Dumneșeu*, că îi pôte vedé ca episcop. După aprețierea s'erbătorei zilei face amintire despre neperitórele merite ale marelui *Șaguna*, a cărui operă mărétă e constituțiua noastră biserică-că, pe basa căreia credincioșii între altele au drept să-și alegă ei înșiși pe mai marii bisericei lor. Astfel a devenit și densul episcop, deci faptul acesta încă e de a se atribui lui *Șaguna*. (Audi acolo!)

Mă adresez aci cu o cerere modestă către *P. S. Sa* episcopul *Goldiș*, ca să binevoiască a fi ceva mai cruțător decât satelții săi cel puțin față de memoria celor adormiți în Domnul. Să nu învóce *P. S. Sa* mereu memoria nemuritorului bărbat al bisericei. Vru'ta ore acesta prin croirea constituției bisericesci să deschidă teren unor călugări ca *Goldiș* și *Mangra*, cari pentru ajungerea unor scopuri condamnabile ale lor să se folosescă până și de publicistica jidano-maghiară și de forurile politice ungurești, în detrimentul demnității bisericei naționale și în prejudețul drepturilor ei?

După finea serviciului divin d-l *Dr. A. Lazar* a dat un prânz în onórea episcopului și a vicarului, dela care afară de unul doi, a absentat așa dicénd totă inteligența română din Oradea. Un semn și acesta forțe remarcabil despre simpatia și alipirea, ce publicul român păstrează față de onorabili „*sdrobitori* de sistem”.

Unicul factor, ce cu ocaziunea petrecerii lui *Goldiș* și *Mangra* în Oradea a produs impresiune bună, a fost corul teologilor din Arad, care sub conducerea escelentă a d-lui *Trifon Lugojan*, profesor de cant, a debutat cât se pôte de precis și astfel a ridicat în mare măsură nivelul decurgerei serviciului divin.

Prezarea de fapt a oficiului de vicar se va întâmpla Marți după *Rosalii*. După cum aud însă, *Mangra* nu-și va ocupa postul până mai târziu. De-oamdataa dér în societatea șefului său va călători napoi la Arad.

Drum bun!

D. Lascu.

Esamenul la școla de fete a Asociațiunii din Sibiu se vor ține anul acesta după următoarea programă:

Luni în 25 Iunie. a) înainte de amiazi: dela 8—10 ore *Religiunea* cu elevele din toate clasele civile, dela 10—11 ore *Limba franceză*, clasa III și IV. b) după amiazi: dela 3—5½ ore clasa I civilă, din studiile: *Limba germană*, *Istoria naturală* și *Limba maghiară*.

Marți în 26 Iunie. a) a. m.: dela 8—11 ore clasa III civilă, din studiile: *Limba română*, *Istoria universală*, *Aritmetica*, *Limba maghiară* și *Chemia*. b) d. a.: dela 3—5½ ore clasa II civilă, din studiile: *Limba maghiară*, *Limba germană*, *Istoria universală* și *Geografia*.

Mercuri în 27 Iunie. a) dela 8—11 a. m. clasa IV civilă din *Limba română*, *Limba maghiară*, *Istoria patriei*, *Geografia* *Matematică* și *Fisica*.

Joi în 28 Iunie. a) dela 9—11 ore a. m. *Muzica instrumentală* și *vocală*. *Declamațiunii*. Încheierea solemnă a anului școlar și distribuția atestatelor.

Lucrurile de mână femeesce, de califică și desemn, sunt espuse în decursul esamenelor într'una din salele institutului. Oșpeții sunt bineveniți!

Directiunea.

Inteligența română din Herman, învită la producțiunea declamatorică-musicală împreună cu dans, ce se va aranja *Duminecă*, în 4 (17) Iunie 1900, cu ocaziunea adunării generale ordinare a despărțământului I. (Brașov) al „*Asociațiunii*”, în sala „*Hotelului mare*” din *Herman*. Venitul curat e destinat pentru augmentarea „*fondului corului local*” și al copiilor séraci. Incepntul la 7½ ore séra.

Prețurile: Locul I de persoană 80 cr., familia de de 3 persoane 2 fl. Locul II de persoană 60 cr. familia de 3 persoane 1 fl. 50 cr. Locul III de persoană 40 cr. Suprasolvirile și ofertele marimiose se primesc cu mulțămire și se vor chita pe cale pu-

blică. Bilete de intrare se pot căpéta până *Vineri* în 2 (15) Iunie la 12 ore a. m. la librăria *N. I. Ciurcu* în *Brașov*, ér în *Herman* la parochul locului și séra la *casă*.

Notă: Pentru cei ce vor face us de tren, se adauge: *Trenul dela Brașov spre Herman* pleacă la orele 8-50 m. dimineața și la orele 3¼ p. m., ér retour la 6½ p. m. și dimineața la orele 8 și 11 m.

Programa producțiunii: 1) „*Deșteptă-te Române*”, piesă de pian. 2) „*Mórtea lui Fulger*”, poesiă de *Coșbuc*. 3) „*Hora junilor*”, cor mixt, de *G. Musicescu*. 4) „*Surugiul*”, canțonetă comică, de *V. Alexandri*. 5) „*Ultima lacrimă*”, solo cu acompaniare de pian, de *S. Popini*. 6) „*Jidanii la bătaie*”, anecdotă de *Th. Speranța*. 7) „*Echoul*”, duet de *G. Ionescu*. 8) „*Steluța*”, piesă de pian de *F. Spindler*. 9) „*Nușca*”, cor mixt de *V. Magdu*. 10) „*Barbu lăutarul*”, canțonetă comică de *V. Alexandri*. 11) „*Hora Sinaii*”, piesă de pian de *Grigore Ventură*.

După producțiune ½ órá pausă. În fine dans.

Literatură.

„*Enciclopedia Română*”, publicată din însărcinarea și sub auspiciile „*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*”, de *Dr. C. Diaconovich*, prim-secretarul Asociațiunii.

A apărut fasc. XX, cuprinđend număróse articole între *Ioanovici—Keman*. Cu acest fascicol se încheie tomul al doilea al acestei valoróse publicațiuni. În acest fascicol încă aflăm o serie de articole de interes special românesc, dintre cari amintim: *Iobagiu* (*I. St. Șuluțu*), *Ionescu* (*biografii*), *Iorga*, *Iosif* (*mitropoliț*), *Ipsilante*, *Isopeșcu*, *Istro-Român*, *Iuga*, *Ivacoievici*, *Jianu*, *Jiul*, *Joreste*, *Junii*, *Junimea*, *Kalinderu*; érá dintre celelalte articole remarcăm: *Iosif*, *Irigațiune*, *Irlanda*, *Isabella*, *Isolarea bolnavilor*, *Istoria*, *Isus Christos*, *Isvor*, *Italia*, *Italiana*, *literatura* (*M. Strajan*), *Iupiter*, *Ianosó B.*, *Japonia*, *Java*, *Jertfa*, *Jhering*, *Joc*, *Jókai*, *Jósika*, *Joubert*, *Justinian*, *Kaut* (*Dragomirescu*), *Karnak*, *Karthago*.

Stăruința Redacțiunii și editurii de a duce această operă la bun sfârșit în butul tuturor greutăților, cu cari se luptă, merită recunoștința și sprijinul publicului. Volumele apărute până acum (I și II) pot forma podóba ori-cărei case românesce. Editorul a pregătit și scórte coréspondtóre, cari se pot procura cu prețul de câte 2 coróne de tom.

Abonamentele se fac la *W. Krafft* în *Sibiu* (*deposit general pentru România*: *E. Storck*, *Bucuresc*) și se primesc numai pentru publicațiunea întrégă. Prețul de prenumerare pentru un tom broșurat cor. 20, legat cor. 23.20 (în România lei 25, resp. 28.50).

„*Fetele casnice*”, cor pentru trei și patru voci femeesce de *Timotei Popovici*. Acestă dragălașă compozițiua musicală se află de vëndare la d-nul autor în *Sibiu* (*seminarul archiepiscopesc*), cum și la *Tipografia „A. Mureșianu”* în *Brașov*. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

DE VEDENI.

Șampania generalului Buller. Un ofițer reintors nu de mult de pe teatrul războiului povesteste următorul cas hazliu, întâmplat ghinionistului general *Buller*. *Buller*, care e mare amator de șampanie, observă într'o di, că bétura lui de predi lectiă e pe isprăvite. Repede depeșă furnisorului său din *Londra*, ca să-i trimită vre-o 50 de galóne, dér, cu observarea, ca să le predea ca unt de recină. *Buller* vedénd, că întârziă șampania, scrisc ofițerului din port, că îndată ce vor sosi cele 50 de galóne cu recină să i-le trimită urgent. Generalul primi peste câte-va zile următórea scrisóre dela ofițer:

„Cu regret vă încunosoițez, că galónele comandate nu au sosit încă. Am cumpérat însă tot uleiul de recină, ce am găsit în oraș, și-mi pare réu, că n'am putut găsi decât vre-o două-deci de galóne și pe acestea vi-le-am trimis deja. Sper, că această întârziere nu va avé consecințe neplăcute!”

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Cărți de rugăciuni și predicii.

Anghira Mântuirii, cărticea de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă a drept credincioșilor creștini, **Edițiunea IV corectată**. Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un exemplar în păreți tari colorați 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. **Edițiunea IV**. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conține peste 334 pag. Legată în păreți tari colorați, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai marișori. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un exemplar legat în păreți tari colorați costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude înru onorea Preacuratei Fecioare Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Prețul unui exemplar legat în păreți tari colorați 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvântări bisericesci pe sărbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitarul Ioan Papiu. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicii sunt favorabil apreteiate și din partea clerului înalt din România.

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferitele cazuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. cunoscutul scriitor bisericesc. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predici pentru Dumineci de Iustin Popșiu, învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindând predicii frumoase pentru toate Duminecele de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de Vasiliu Christo. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predici pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, de Em. Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărătoarele sale scrieri stat de mădușe, instructive și cu stăta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.05
Renta de corone ung. 4%	91.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	99.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonuri rurale ungare 4%	91.75
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	118.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.95
Renta de hârtie austr.	97.60
Renta de aur austr.	116.20
Losuri din 1860.	134.75
Acții de-ale Băncii austro-ungară	17.58
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	715.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	709.50
Napoleoniori	19.28
Mărci imperiale	118.50
London vista.	242.25
Paris vista	96.32 1/2
Rente de corone austr. 4%	97.45
Note italiene	90.55

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Iunie 1900.

Bancnota rom. Cump. 19.— Vënd. 19.04
Argint român. Cump. 18.80 Vënd. 18.90
Napoleoniori. Cump. 19.24 Vënd. 19.26
Galbeni Cump. 11.30 Vënd. 11.40
Ruble Rusesci Cump. 127.— Vënd. —
Mărci germane Cump. 58.50 Vënd. —
Lire turcesci Cump. 10.72 Vënd. —
Scris. fonc. Albina 5% 100.— Vënd. 101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 5081—1900.

Publicațiune

referitoare la măsurarea dărei de câștig.

Clasa III, pe anul 1900 și 1901.

Oficiul de dare orășenesc, publică spre generală cunoștință, că Onor. direcțiune de finanțe c. r. ung. din loc cu decisiunea din 6 Iunie 1898 Nr. 17069—93/III-a a trimis la oficiul de dare orășenesc conspectele, care conțin taxele de dare după câștig, care cade asupra acelor contribuabili, cari au început vre-un comerț nou și nu sunt tacați de mai înainte, ce au a plăți pe anul 1900 și 1901.

Aceste conspecte în sensul §-lui 18 art. de lege XLIV din anul 1883 stau la dispoziția respectivilor

8 zile, adevă din 14 Iunie a. c. de la 8—12 ore a. m. se pot vedea la oficiul de dare orășenesc, ca ori și cine referitor atât la persoana lui, cât și a altuia, să se informeze cum este taxat, ca având să facă vr'o observația, să o potă face.

Aceste observări se pot preda în restimp de 8 zile, când sunt espuse conspectele la vedere, în scris la direcția de finanțe c. r. ung. ăr mai târziu la comisia de taxarea dărei în casa sfatului.

Tot-odată cu acesta se aduce la cunoștință și zilele în care se pertractează tacsarea dărei după câștig, clasa III de cătră comisia respectivă. Aceste pertractări se țin în fiecare zi dela 7—12 ore a. m. în sala de ședințe cea mică din sfat, unde contribuabili, având a face obiecțiuni contra taxării, le pot valida ori personal, ori prin plenipotenți proveșuți cu procură.

Taxarea dărilor va urma în ordinea următoare, care nu va fi de loc schimbată, și anume:

Sâmbătă, în 23 Iunie 1900.

Tâmplari, măsari, friseri, barbieri, birjari, pantofari, comersanți de ghetete, cismași, fabricanți de candite, conditori, cărași de nășip, măștri de clădire, antreprenori de clădire, antreprenori pentru lucrurile orășenesci de tâmplar, ingineri geometrici, fotografi, ștefari, vâpsitori, putinari, tapețieri, urluier, grădinari de artă, coșari, posesori de bordee.

Luni, în 25 Iunie 1900.

Fabricații de muștar, cărămidă, piele, ferestrău, asfalt și de petrol, vințători de pește, pome, castane, victuale, verdețuri, traficanti de tutun, vințători de hârtia, negustorași, vințătorasi de ouă, mărfuri de strimfar, mașine de cusut, biciclete, mărfuri de galanteria și vințători de jurnale, comersanții de mobile, cereale, fructe sudice, mărfuri amestecate, delicatose, modă și vințători de mărfuri scurte, comersanții de vestminte și postav, vințătorii de vestminte gata de dame și băcani.

Marți în 26 Iunie a. c.

Vândători de bucate reci, donatori de cost, liferanți de ape minerale, cărcimari mici, cărcimari și restauratori, arêndași de hotel și posesori de birt; vândători de esențuri de liqueruri; arêndași de cafenea, și proprietari de cafenea; sculptori de piatră, legători de cărți, librari, (colporteurii), tipografi, zidari și tictori.

Mercuri în 27 Iunie a. c.

Afumători, măcelari, morari, morari artistici, medici, brutari, pilari, croitori, speditori, curelari, jocari, pielari, producători de liqueruri, posesori de spălătorie și călcare de rufe, agenții, posesori de birou de informațiuni și angajare, comisio-nari, arêndași de pământuri, ulterior recepționați.

Joi, în 28 Iunie 1900.

Societăți de bănci și deposite, antreprinderi obligate pentru socotilele publice și reuniuni.

Brașov, în 12 Iunie 1900.

984,1—2. Oficiul de dare orășenesc.

Nr. 8541—900.

Pertractare de ofert.

În scopul predării lucrărilor de asigurare la canalul de conducere a apei de beut orășenesc — fixate din partea conducerii apeductului orășenesc cu 5606 kor. 80 fil. se escrie cu acesta pertractarea de ofert pe ziua de Sâmbătă — în 16 Iunie a. c. — la orele 10 a. m. în biroul economic orășenesc.

Condițiunile, planurile și spe-sele prescrie mai de-aprope, se pot vedea până la ziua de pertractare în timpul dela 8 până la 12 ore a. m. în biroul de economiă orășenesc.

Brașov, în 5/VI 1900.

979,2—2. Magistratul urban.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-8 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-48 min. séra.
- IV. Tr. acc. la ora 10-26 min. séra. (Arad)

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la orele 11 a. m.
- III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tr. acc. la ora 5-14 m. dim. (dela Arad).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la ora 3-20 min. noptea.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Cluc-Szereda).

Dela Brașov la Zernesci (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 5-26 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la ora 9-30 min. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tr. acc. peste Arad la ora 5-7 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 8 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 10-25 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, la ora 6-58 min. dim. (care circula numai Vinerea dela Predeal.
- II. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la ora 9-27 min. p. m. (din Maiu 15—15 Sept.)
- IV. Trenul accelerat, la ora 10-14 m. séra.
- V. Tren de pers. la ora 2-10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia și în toate sărbătorile).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la ora 6-48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tr. mixt, la ora 10-4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1—15 Sept. în toate sărbătorile).

Dela Zernesci la Brașov (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la ora 7-2 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-12 min. p. m.
- III. Tr. mixt la ora 8-18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ora 8-25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 6-48 min. séra.
- V. Tr. mixt la ora 10-04 min. séra. (din Palanca dela Iul. 1—15 Sept. în toate sărbătorile).

ABONAMENTE

LA „GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Cluciu și la Eremias Nepoțiu.